

Juraj Sepčić

FRANJO JELAŠIĆ: ČOVJEK I NEUROLOG BOLJI OD SVOG VREMENA

Rijeka: Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, 2015., 83 stranice,
24 slikovna priloga

Franjo Jelašić: čovjek i neurolog bolji od svog vremena djelo je autora Jurja Sepčića, *professora emeritusa*, također neurologa – učenika/sljedbenika ličnosti iz naslova. Rođeni Cresanin (nap. a. Giorgio) svoj je akademski put oblikovao na riječkome Medicinskom fakultetu kao specijalist neurologije i psihijatrije, usavršavajući ga diljem Europe.

Na policama knjižnica, antikvarijata ili ponekog zaljubljenika u povijest medicine pronaći će se naoko tanašna knjižica, nalik stripu ili časopisu, sjajnih plavih korica s portretom čovjeka iz naslova. Sa svega 83 stranice knjiga

skriva mnogo više no što čitatelj držeći je pod prstima može zamisliti. Već pri samom zalistaju za oko zapinje Magrisov citat čijom invokacijom Sepčić daje do znanja koje su ga misli vodile, čak i prije nego što je ostavio tintni trag: zahvalnost i spomen na učitelja koji ga je, kako kaže, oblikovao kao čovjeka i profesionalca. Perpetuiranjem života i djela Franje Jelašića, s nadom za

pojavljivanjem još ovakvih bi(bli)ografija persona koje su zadužile hrvatsku i internacionalnu medicinu, novije će generacije natjerati da cijene ono što je prije njih napravljeno i na čijim temeljima grade budućnost vlastite „umjetnosti“. Knjiga je objavljena u povodu stogodišnjice rođenja Franje Jelašića, čiji je sadržaj Sepčić oblikovao od korijenja obiteljskog stabla prateći Jelašićevu mladost, odrastanje, obrazovanje, životni i profesionalni put zahvaćen poratnim vremenom rođenog Zagrepčanina, ali kozmopolita svjetskoga glasa. Sepčić opisuje Jelašića kao pisca, slikara, svirača, avanturista, sportaša, ali prije svega kliničara, izumitelja i neuroznanstvenika altruista, koketirajući s beletristikom, ali serozno prateći znanstvenu notu: vankuverskim stilom kakav priliči biomedicini, učvršćen velikim dijelom primarnim izvorima i arhivskim dokumentima karakterističnim za povijesna i povijesnomedicinska istraživanja.

Knjigu bogatu slikovnim materijalom do polovice (42. str.) možemo fiktivno podijeliti u dva dijela: *prvi* za ljubitelje povijesti i biografije, a *drugi* za medicinare, kojima neuroznanost i psihijatrija nije strana. Na temelju toga može se zaključiti da je prvi dio čitljiv i široj javnosti, a drugi zahtjevniji. Tako je u *prvom dijelu* Sepčić prikazao mnoštvo dosad neobjavljenih pisama koje su Jelašić i on razmjenjivali u Hrvatskoj, ali i nakon što je Jelašić otišao u Njemačku – prije nego što je to postalo „moderno“. Uz pisma i osobne arhivalije, kao izvori su korišteni spisi i dnevnici predavanja Medicinskog fakulteta u Rijeci. Prateći Jelašićev životni put, privatni i profesionalni, ulazeći u dubine teksta čitatelja se može uhvatiti kako drži prst desetak stranica dalje, vraćajući se po popis izvora i literature ispipavajući temelje pronađenih informacija. *Drugi* je dio prilično zahtjevan za prosječnog čitatelja. Isprepliće Jelašićev doprinos medicini, odnosno ono što je on dao njoj kao neuroznanstvenik – uvodeći tada nove dijagnostičke i terapijske metode i njegov pionirski rad na stereotaktičnoj kirurgiji – te što je sve medicina dala njemu. Kraj knjige većinom je rezerviran za popis djela osobe o kojoj je pisano. Mnogim autorima dovoljno je taksativno navesti publikacije, skupove i predavanja, no Sepčić ni to nije prepustio slučaju. Za svako potpoglavlje, bilo ono popis knjiga, poglavlja, članaka, recenzija, sudjelovanja na skupovima, predavanjima i priopćenja, dao je svojevrsan uvodnik.

Nužno je sačuvati uspomenu na ljude koji svoj poziv nisu usavršavali radi sebe samih, već zbog budućih naraštaja u korist društva. Stručna terminologija *drugog dijela* mogla bi ponekog nemedicinaru koji se latio čitanja, u najmanju ruku, usporiti, ako ne i odvojiti od spomenutih korica visokog sjaja knjige nekarakteristične za knjižničke police, koja sama po sebi izgleda krhko da bi samostalno uspravno stajala, no dovoljno je snažna da izdrži teret koji je Sepčić, u

umirovljeničkim danima, sebi postavio za cilj – zaslužen – pisavši o čovjeku koji je zadužio hrvatsku medicinu, postavši onaj o kojemu će se jednoga dana pisati.

Toni Buterin